

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Ordines Sacri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

modi depositionibus. Vide plura apud Valentiam. Videtur tamen 6. & vna quarta in centum esse nimium. Valentia solum permittit 3. in 100: Si tamen cum mercatore contrahas per tres contractus explicitos, vel implicitos, potes exigere 6. & vnam quartam in centum; imò interdum 7. & 8. prout negotiatio est lucrosior.

Mutuare
absque
potentia
soluendi.

CASVS V.

Virgines quadam communiter viuentes se debitis supra vires onerant, & valde probabiliter credunt se non posse soluere.

QVÆRITVR Primo, *Utrum possint pecuniam mutuam, vel ad censum accipere?*

QVÆRITVR Secundo, *An Officiales, vel alia, quæ sciunt statum illam Congregationis, possint mutuum petere, etiamsi Superior id eis committat?*

QVÆRITVR Tertio, *An Confessarius hæc omnia manifestè intelligens, & videns periculum scandali impendentis, teneatur monere eas quæ præsumunt, ne in posterum eo in statu mutuum accipiant?*

AD Primum: Respondeo, Certum est virgines illas, quæ debitis supra vires se onerant, & sciunt, vel etiam valde probabiliter credunt, se non posse soluere; non posse pecuniam mutuam vel ad censum accipere: hoc enim æquivaleret furto. Vnde non licitum est nisi in eo casu, in quo liceret occultè & more furum accipere.

Ad Secundum: Respondeo, Officiales, vel alia, quæ sciunt statum illum & particularia, ob quæ credunt, vel credere debent Conuentum non fore soluendum, non possunt mutuum petere, etiamsi Superior id eis committat: quia non est licitum furari. Iuniores quæ ignorant statum rerum, & putant breui media suppeditanda, possunt de præteritis excusari per ignorantiam à peccato. In posterum tamen est illis insinuandum ne faciant, nisi verè spes asilugeat. Superiores fortè in peccatis excusari à culpa possunt, quod omnino certò sibi persuaserint successura ex voto quæ proposuerat. Verùm in posterum non possunt excusari, cum prudentibus rerum æstimatoribus, videatur illud fundamentum non successurum.

Ad Tertium: Respondeo, Confessarius hæc omnia manifestè intelligens, & videns periculum scandali impendentis, teneatur monere eas quæ præsumunt, ne in posterum mutuum accipiant, nisi illis certa vel valde probabilis ratio suppetat suo tempore soluendi: & nisi velint obtemperare, debet illis negare absolutionem. Quia absque mortifero peccato non possunt id facere, vnde & græue damnum proximo, & publicum scandalum nascetur. Exponant necessitates suas Principi, Episcopo, Prælati, & viris primarijs, vt dignentur succurrere, ne cogantur suam congregationem dissoluere, & opus inchoatum ad instructionem puellarum abruptere.

ORDINES SACRI.

CASVS I.

Quidam puer Gandavi natus, parentibus orbatus, bonis destitutus, in familiam patruum Ruremundæ admissus est, qui eam vt filium aluit, studijs addixit, cum propositio eum perpetuò educandi, & promouendi, de quæ rebus illius, vt filiorum, statuendi.

QVÆRITVR, *An hic possit dici habere Ruremundæ domicilium habitationis, ratione cuius possit ab Episcopo Ruremundensi insigniri tonsurâ, & ordinari?*

Respondeo, Affirmatiuè. Domicilium enim habitationis, secundum omnes Doctores, sufficit vt quis eo loco possit ordinari: & habetur expressè Cap. cum nullus. De Temp. Ordinand. in 6. Atqui iste puer habet domicilium habitationis Ruremundæ apud patruum: hoc enim ipso quo patruus statuit eum detinere in suâ familiâ tanquam filium, contrahit domicilium patruum, sicut alij filij; quia patruus est illi instar patris, ei que tanquam patri obedire debet. Accedit quod ipse puer accomodat se voluntati patruum, & velit apud illum perpetuò manere, quantum in se est. Atqui voluntas habitandi perpetuò in aliquo loco sufficit ad statim contrahendum domicilium, vt passim Doctores tradunt: qua de re, præter alios, vide Sancium lib. 3. de Matrim. disp. 23. Itaque siue voluntas patruum, siue ipsius pueri spectetur, non video quomodo negari possit illum contraxisse Ruremundæ domicilium.

Cum dicitur ad domicilium requiri voluntatem manendi perpetuò in eo loco, hoc non ita intelligendum est, quasi illa voluntas debeat esse continua: sufficit enim vt ibi cum tali voluntate cœperit habitare. Etsi enim postea hæc voluntas mutetur, non ideo amittitur domicilium, donec reipsa in alium locum transferatur. Similiter illa voluntas manendi perpetuò, non excludit voluntatem aliò migrandi, si fortè casus aliquis aliò vocarit; quæ omnia notissimi iuris sunt.

Confirmatur: Iste puer vel habet domicilium Gandavi vbi natus est, vel Ruremundæ, vel nullibi: non enim puto de alijs locis dubitari. Atqui dici non potest illum habere domicilium habitationis Gandavi, cum eo non statuerit redire; nec patruus eo statuerit eum remittere. Habet quidem Gandavi domicilium originis, sed hoc multum distinguitur à domicilio habitationis, vt ex Iure constat. Neque dici potest illum nusquam habere domicilium habitationis; sic enim esset vagus seu vagabundus. Vagabundus enim dicitur qui nusquam certâ sedem habet, vt docent omnes Doctores ex L. Eius qui manumiser. 27. §. finali. & ad municipia. Qua de re vide Sancium lib. 3. disp. 25. At, quis dixerit puerum istum censendum inter vagos, qui certam sedem ab eo, qui ei parentis loco præest, obtinet?

Domicilium
Ordinatio-
nis.

Quis sufficit ad contrahendum domicilium.

An requiratur voluntas perpetuò ibi manendi.

Domicilium habitationis & Domicilium Originis.

CASVS

Ordinatio inualida defectu intentionis.

CASVS II.

Titius suscepit Ordinem Subdiaconatus cum actuali intentione & professione interna, se nolle illum suscipere, ne inhabilis fiat matrimonio; sed solum exterius simulavit ut alteri satisfaceret.

QVÆRITVR Primò, An hic Titio sit habenda fides?

QVÆRITVR Secundò, An iteratò debeat illi Subdiaconatus conferri priusquam Diaconatum suscipiat?

QVÆRITVR Tertio, An sine dispensatione possit illi Subdiaconatus iteratò conferri extra tempora?

Letteras tuas, Prænobilis Domine, 28. Iulij datas accepi 8. Augusti hora 8. vespertina, valetudine affecta: quibus vt statim satisfacerem, operam dedi. Itaque

Affirmatur.

Ad Primum: Respondeo, Profsus hîc Titio habendam esse fidem. Nulla enim ratio est cur ei contra se fatenti cupientique progredi ad Sacerdotium, non possit prudenter fides adhiberi. Secus esset si Titius suscepto per talem simulationem Subdiaconatu, absque vlla dispensatione iniuisset matrimonium: Tunc enim Ecclesia potuisset contra eum procedere tanquam contra eum qui sacrilegas nuptias contraxisset: neque ei alleganti se caruisse intentione in ordinatione fuisset credendum; sed præsumendum id ab eo confictum, vt nuptijs frui posset; & procedendum secundum ea que exterius apparuere: & in hoc casu locum haberet illud, Ecclesiam non iudicare de occultis. Illud enim axioma verum non est; quando reus ipse quod occultum erat, in lucem profert, & contra se fatetur absque præiudicio partis: vt patet in iudicio Sacramenti Pœnitentiæ, vbi Ecclesia absoluit de occultis, eaque punit. Sic quoque dispensat in voto occulto & merè interno.

Quo casu Ecclesia iudicat de occultis.

Ad Secundum: Respondeo, Debere in hoc casu, Titio denuò Subdiaconatum conferri priusquam Diaconatum suscipiat. Ratio est, quia Titius verè non est Subdiaconus, neque suscepit characterem defectu intentionis. Ita sentiunt omnes Doctores de omnibus Sacramentis. Non enim minus in adulto suscipiente requiritur intentio suscipiendi, quam in conferente intentio conferendi. Vnde non minus debet iterari si absit vel aduerfetur intentio suscipientis, quam si absit intentio conferentis. Communis enim Doctorum sententia est Sacramentum esse iterandum quotiescumque est aliquis defectus essentialis admissus in eius collatione, siue ex parte Ministrî, siue ex parte materiæ, vel formæ, siue ex parte suscipientis. Hinc si quis baptismum exterius suscepisset cum actuali intentione renitente, absque dubio deberet ei postea pœnitenti baptismus iteratò conferri. Et si quis huiusmodi animo suscepisset Sacerdotium, non posset vilo modo celebrare, nisi rursus ei Sacerdotium cõferretur; quia prior collatio irrita fuit. Neque hoc est iterare Sacramentum, sed validè conferre quod ante irritum fuit.

Debet denuò conferri Subdiaconatus

Diaconatus non potest conferri ante Subdiaconatum.

Quòd autem non possit Diaconatum suscipere prætermissò ordine Subdiaconatus, id fit veliure diuino, vt plerique sentiunt; vel traditione Apo-

stolica, vt pauci quidam: idque semper obseruauit Ecclesia. Quare cum Titius non sit verè Subdiaconus, non potest transire ad Diaconatum, nisi defectus suppleatur, præsertim si iure diuino debeat Subdiaconatus præcedere.

Ad Tertium: Respondeo mihi probabile videri Episcopum posse hunc Subdiaconatum Ordinem, in hoc casu, extra tempora conferre Titio, absque dispensatione. Tum quia in foro externo ille iam censetur hunc Ordinem suis temporibus suscepisse, esseque Subdiaconus; ac proinde in foro externo satisfecit Canonibus suis temporibus recipiendis: sicut qui in foro externo contraxit matrimonium præsumptum coram Parocho & testibus, irritum tamen ob aliquod occultum impedimentum; sublato impedimento potest contrahere priuatim absque Parocho & testibus, vt declarauit Pius. V. quia satisfecit in foro externo, habeturque verus coniux. Tum quia absque graui scandalo & infamiæ notâ non potest ei hic Ordo conferri temporibus ordinarijs; censetur enim sacrilega iteratio. Canones autem non debent cum scandalo & infamiæ seruari.

6 Potest Episcopus Subdiaconatum huic conferre extra tempora.

Si tamèn aliter Episcopo visum fuerit, peti poterit dispensatio, non expressâ causâ, nisi in genere: nempe vt liceat accipere Ordinem Subdiaconatus extra tempora, ob quandam causam occultam Episcopo notam.

CASVS III.

Titio, dum ordinatur Sacerdos, porrectus fuit calix cum sola aqua sine vino, ideoque postea curauit se iterum ordinari.

Ordinatio sine debita materia traditione: ideoque ordinationis repetitio.

QVÆRITVR Primò, An prima ordinatio fuerit valida?

QVÆRITVR Secundò, An cum secundò fuit ordinatus, incurreret censuram?

QVÆRITVR Tertio, Si tunc fuisset etiam ordinatus Episcopus, an hæc etiam ordinatio deberet repeti?

Questio, quam D. T. proponit, est satis perplexa. Nullum enim inuenio Doctorem qui tractarit, vtrum materiæ consecrandæ traditio sit necessaria ad essentiam ordinationis sacerdotalis. Ego, saluo meliori iudicio, sentio validam fuisse ordinationem, de qua agitur in casu proposito, in qua per errorem Archidiaconi aqua loco vini fuerat calici imposta. Primò, quia etiam si ponamus traditionem materiæ esse necessariam ad essentiam ordinationis, hîc non defuit materia; quia panis adfuit, qui cum calice & patena non traditur nisi ei, qui initiandus sacerdotio est; & proinde satis determinat illum actum ad significandam potestatem consecrandi seu offerendi; quæ potestas est effectus huius Sacramenti. Sicut etiam si omnia peccata mortifera sint iure diuino materia Sacramenti Pœnitentiæ, tamen ad essentiam Sacramenti sufficit vel vnus confessio, modò reliqua absque culpa emittantur.

7 Porrectio calicis cum aqua loco vini ex errore non invalidat ordinationem.

Secundò, Quia sentio traditionem materiæ consecrandæ non esse de essentia huius ordinationis: nam sufficienter designatur effectus huius Sacramenti per traditionem calicis & patenæ sub talibus verbis forma: Accipe potestatem offerendi & celebrandi Missæ &c. Idem ex eo confirmatur, quòd nec Clemens Romanus lib. 8. Constit. Apostolicarum

Traditio materiæ consecrandæ non est de essentia ordinationis. Clemens Romanus.

Concil.
Carthago 4.

carum cap. 16. ubi describit ordinationem Presbyterorum, nec Concilium Carthaginense IV. cap. 3. materia mentionem faciant, sed solius impositionis manuum, & precationis in qua ipsa forma continetur. Et tamen ibi accuratè præscribunt quid in hac ordinatione sit Episcopo faciendum. Unde non modica coniectura sumitur, nec ipsam calicis ac patenæ porrectionem esse de essentia huius ordinationis, sed solum requiri ex præcepto & ordinatione Ecclesiæ Romanæ, quæ in omnium Sacramentorum administratione est accuratissima, & sequitur ubique id quod est securissimum, & maxime expressuum effectus ipsius Sacramenti. Quæ sententia ferè pro certo habenda, si constare possit Græcos sola manuum impositione sub legitima verborum forma suos Presbyteros ordinare consuevisse. Conferatur Canon 3. cum 5.6. & sequentibus Concilij Carthaginensis, & planè apparebit traditionem calicis & patenæ in Sacerdotis ordinatione non fuisse necessariam.

Nec obstat instructio quam Concilium Florentinum tradidit Armenis; Ecclesia enim Romana semper tradit id quod est absolutissimum, etiamsi solum ex præcepto sit necessarium.

Itaque sentio non esse hęc repetendam ordinationem, idque pro certo habeo, si constat apud Græcos calicem & patenam cum materia consecranda non porrigi in hac ordinatione.

Ad Secundum: Nulla est censura constituta in eos qui ordinationem repetunt. Quidam putant eos fieri irregulares; sed longè probabilius est contrarium: Non enim, quod de eo, qui Baptismum conferendo vel accipiendo repetit, constitutum est, extendendum ad eum qui ordinationem conferendo vel accipiendo repetit. Et quamvis tale quid esset statutum in repetentes ordinationem; id tamen non haberet locum in præsentis casu: quia non censetur iteratio, quando iure dubitatur, an prior actus fuerit validus. Itaque nulla egent dispensatione qui secundò ordinati sunt, sed liberè possunt officio Ordinum suorum fungi.

Ad Tertium: Post ordinationem Sacerdotalem nullus superest ordo præter Episcopalem; quem si quis post priorem ordinationem Presbyteralem susceperit, inualidè suscepit si ordinatione presbyteralis inualida fuit: quia ex communi sententia Doctorum potestas Episcopalis Ordinis supponit potestatem Ordinis Presbyteralis. Unde utraque repetenda foret. Verùm quia supponimus ut certum, priorem ordinationem validam fuisse, etiam censemus posteriorem, qua Episcopus ordinatus est, validam esse; nec quidquam repetendum.

His tamen addo, si constare non potest Græcos ordinare Sacerdotes suos sine calicis, & patenæ ac totius materiæ porrectione: vel si putantur ipsi hæc omnia adhibere: repetendam fore ordinationem supradictam, saltem sub conditione. Quia in re tanti momenti amplectendum est id quod securius est, cum nullum sit periculum sacrilegæ iterationis adhibita conditione, & hac ratione infiniti scrupuli tollantur, quibus alioquin ipsi ordinati, & ij qui ab ipsis sacra percipient, subiecti erunt.

CASVS IV.

Sacerdos post ordinationem dubitat an tetigerit patenam: putatque se habuisse propositum non consentiendi in ordinationem, casu quo calicem & patenam non tangeret, ut iteratam ordinationem facilius obtineret.

QUÆRITUR Primò, Virum censendus si fuisse verus contactus?

QUÆRITUR Secundò, Virum censendus sit habuisse sufficientem intentionem ad huius Sacramenti susceptionem requisitam?

Respondeo, Sic ordinatum debere esse planè securum, quòd ad contactum instrumentorum attinet. Cum enim conatus fuerit tanta sollicitudine tangere calicem & patenam, & in ipso facto putarit se accuratè tangere; omnino credibile est probè tetigisse utrumque, etiamsi post ordinationem dubitare coperit an tetigerit patenam, quia ad hoc non reflexit. Tales enim dubitationes post factum subrepere solent scrupulosis: suntque certum signum animi perplexi & scrupulosi. Deinde, etiamsi certus esset se patenam immediatè non tetigisse, sed solum calicem; nihilominus nõ deberet dubitare de validitate suæ ordinationis. Satis enim censetur tangere patenam per ipsum calicem; ut habet communis sententia Doctorum, & praxis Ecclesiæ. Et sanè si aliquo modo dubiū esset, an utriusque tactus physicus requiratur ad essentiam Sacramenti, Ecclesia quæ regitur à Spiritu sancto, maximam diligentiam impenderet, ut utrumque adhiberet, ne dubiam ordinationem faciat. Nulla autem diligentia hæc in re adhibetur: quod certum signum est non esse necessarium immediatum utriusque contactum, sed sufficere contactum calicis.

Addo probabilissimum esse ne calicis quidem physicum contactum requiri. Imò apud Græcos dicitur fieri ordinatione Sacerdotum per solam impositionem manuum, sub formula verborum; ut nuper Româ in simili casu accepi.

Ad Secundum: Hoc ipso quo tantam diligentiam adhibuit ut utrumque instrumentum tangeret, & ita manus protendit ut putaret se tangere; idque ut ordinem Sacerdotalem acciperet; sufficientem planè intentionem habuit ad hoc Sacramentum requisitum. Neque erodibile est simul habuisse propositum non consentiendi in ordinationem, casu quo utrumque non tangeret. Stultum enim esset tale propositum, nec sine gravi peccato haberi posset; quod non est præsumendum in homine timorata conscientia. Neque esset utile ad facilius obtinendam iteratam ordinationem; quia Episcopo de tali proposito non potest constare, & magis reputaretur scrupulus mentis cõsuta, & imaginatio (sicut re vera est) quàm seria voluntas.

Quòd si fortè tale propositum præcessit solum, nec actu ea de re cogitarit tempore ordinationis, non vitiat ordinationem, in quam tunc absolute consentit, dum fieret. Sicut si quis apud se ita statueret, Non consentio in consecrationem Eucharistiæ, si omiserit particulam Enim: hoc propositum non irritaret consecrationem, si ea de re non cogitaret dum actu consecrat, & casu vel ex consuetudine particulam illam omittit.

Dubitatio de debito contactu materia in Ordinatione.

11

Qui tangit calicem, censetur tangere patenam.

Probabilissimum est non requiri contactum physicum calicis.

12

Notabilis pro scrupulosis.

inhibet Propositum antecedens non vitiat consentium contrarium subsequenter.

Quòd

8
Repetens Ordinem nullam incurrit censuram, nec irregularitatem.

9
In casu non debet repeti ordinatio Episcopalis

10
NOTA pro securitate.

Quòd si actu formali & expressè in ipso puncto ordinationis habuisset seriam voluntatem nõ cõfentiendi in ordinationem, eamque non suscipiendi in euentu quo non posset attingere vtrumque instrumentum, certè aduertisset se attingere vel non attingere, & reflexisset se super suam ordinationem, iudicando illam esse validam vel inualidam. Quare cùm tunc non iudicarit illam esse inualidam, sed potiùs validam, nihil dubitans, euidens signum est fuisse validam, & illud propositum vel non fuisse tunc temporis, vel nihil obfuisse.

CASVS V.

Ordinatio non suo Ordinario. *Multi in Hibernia suscipiunt Sacros Ordines non à suo Ordinario, sed ab eo quem commode habere possunt.*

QVÆRITVR, An sint suspensi, & exercendo actum Ordinis fiant irregulares?

13 Considerata specie facti, & expensis rationibus supra positis, probabilissimum cenfeo Sacerdotes illos in Hibernia sic ordinatos non esse suspensos, ac proinde nec contrahere irregularitatem vsu Ordinum sacrorum. Tum, quia yfus & consuetudo contraria sciente & non contradicente Principe, tollit legem etiam Canonicam; vt passim Doctores: quod etiam ostendi lib. 2. de Iustitia cap. 6. dub. 14. nec ad hoc requiritur tempus præscriptionis, vt ibidem ostensum. Tũ, quia quando perpetuò vacat Sedes, perse cessat illud Ius: quia nullus est Ordinarius à quo licentia sit petenda. Itaque illa ordinatio non fuit absque licentia proprii Ordinarij iuxta mentè Iuris. Tum, quia illud Ius requirit præsumptionem in ordinato, vt constat ex Bulla Pij II. per quam hæc suspensio est inducta, quæ est sexta inter eius Bullas.

1. Ratio.

2. Ratio.

3. Ratio.

Vnde etiam ignorantia crassa excusat: nam præsumptio requirit scientiam & dolum, vt docet Nauar. c. 27. n. 156. & alij passim. Illi autem Sacerdotes bona fide putant se posse sic ordinari: quã ob causam etiam illos excusat Suares de Censuris disput. 31. n. 15. Tum, quia si Sacerdotes illi essent suspensi, multò magis essent suspensi ipsi Episcopi sic ordinantes, vt patet ex Cap. *Eos qui*, de Temporibus ordinandorum in 6. Vnde & eorum subditi possent absq; eorum licentia ab alijs ordinari, vt statuitur eodem Capitulo §. *ijs qua*. Denique cùm Protector Hiberniæ & Summus Pontifex optimè sciant quid fiat in Hibernia, hoc ipso, quo non contradicunt, cùm facillè possint, ratum habent, & concedunt ita fieri: hoc enim est rati habitio de præsentì, vt docent Doctores. Nisi enim ratum haberent, grauitèr peccarent non monendo, non contradicendo, & curando vt aliter fiat: nam obligantur ad hoc ex officio.

CASVS VI.

Ordinatus fisco titulo patrimonij.

Petrus fisco titulo patrimonij ordinatus fuit. QVÆRITVR, An secundum rigorem Iuris sit suspensus ab Ordinum executione?

14 Affirmatiue.

R Espondeo, Is qui hoc modo fisco titulo patrimonij ordinatus fuit, secundum rigorem Iuris videtur esse suspensus ab Ordinum executione: Quia Canone *Sanctorum Canonum*. dist. 70.

decernitur, vt ordinatio facta sine titulo, irrita habeatur. Quem Canonem renouare videtur Concilium Tridentinum sess. 21. cap. 2. in fine.

Contraria tamen sententia probabilis est, quã tenet Henriquez cap. 37. de Suspens. vbi dicit, Qui absque pacto simoniaco initiatus est sacris cum fisco patrimonio, non est suspensus, contra Nauarrum: ita Doctores Salmaticenses & Complutenses, & ipse Nauarrus lib. 1. Consilio 41. tit. 11. Idem Henriquez paulò post sic ait: *Ius artificum quo olim suspensus erat ordinatus absque titulo beneficij vel patrimonij, est renouatum per Cap.* Cùm secundum Apostolum. *Extrau. de præbendis*. Neque à Concilio Tridentino inuouatur. Hæc ille. Quam sententiam, si vobis videtur expedire, sequi potestis. Quamuis contraria mihi verior videatur: Nam Cap. *Cum secundum Apostolum*, solum videtur renouare ea quæ statuta erant cùm Episcopus erat cõscius defectus tituli, & nihilominus ordinabat. Itaque potest etiam quis tutò hanc sequi sententiam; quam tenet Suares de Censuris col. 764.

Contraria est probabile.

Prius tamen, est verius.

CASVS VII.

Titius aliquando fuit energumenus, & postea sacris Ordinibus initiatur.

QVÆRITVR, An sit irregularis, & illegitimè ordinatus?

Ordinatio energumeni.

R Espondeo, Qui aliquando fuit energumenus, seu dæmoniicus, secundum Iura censendus est irregularis: Can. *Maritum*; cum tribus sequentibus dist. 33. Sed non facillè aliquis iudicandus dæmoniicus, nisi manifestis signis certò constet; vt si patefaciat res occultas, quas homines non possunt cognoscere, vel linguis ignotis loquatur. Quia experientiã compertum est, eos qui morbo melancholiæ laborant, ita sepe affici vt à multis (etiam subinde à medicis) putentur à maligno spiritu possideri. Accedit quòd dæmon se interdum isti affectui admisceat agitando humores & spiritus, absque vera possessione. Itaque nisi manifesta signa habeantur, non est quis censendus energumenus, sed potiùs morbo melancholiæ laborans, cui dæmon forsitate se nonnihil immisceat. Imò in dubio censendum est, non esse energumenum: ac proinde nec irregularem: ac proinde vbi à morbo illo curatus fuerit, poterit ordinari absque vllà dispensatione.

15

Non facillè iudicandus quis energumenus.

Si tamen constaret Titium fuisse verè dæmoniicum, etsi durante illo affectu nullo modo potuerit ordinari, tamen postquam perfectè liberatus erat, poterat ordinari, cùm dispensatione Prælati regularis, cui hæc potestas in ordine Minorũ competit; vt patet ex eorum priuilegijs V. dispensatio n. 9. Et quãuis Prælatu illũ mittens ad Ordines, ea de re nõ cogitauerit, tamen hoc ipso quo illũ mittit, vel mittendũ decernit, cõsetur implicite dispensare in omni impedimẽto sup potestati subiecto: & si rogaretur, haud dubie responderet hanc esse suam mentem: alioquin grauitèr peccaret Superior mittendo subditum cum impedimento Canonico, quod ipse poterat tollere. Itaque iudicandum Titium legitimè ordinatum, omni impedimento irregularitatis ante per Prælatum regularem ex vi priuilegij sublatò, etiam si Prælatus de eo expressè non cogitauerit.

16

Perfectè liberatus cum dispensatione Prælati ordinari potest.

Implicita dispensatio sufficit.

Semel autem ablata ista irregularitate, & Ordinibus le-

17

Sic orilina- sus sit en- pax Prala- sura. Secus est de illegitimis. nibus legitime susceptis, non manet incapax Præ- laturæ in Ordine vel extra; nec opus est alia dis- pensatione. Hoc enim peculiare est in illegitimis, & in maculatam originem habentibus, non autem locum habet in hac irregularitate, cum hoc iure non sit expressum.

Dispen- tatio vt coniuga- tus ordi- netur.

CASVS VIII.

Mulier heretica vetula non vult conuerti: Mar- ritus agit cum Officiali Episcopi de separatio- ne tori: à quo rogata respondet, se velle in sua fide permanere, & in posterum casta vi- uere, & permittit marito, vt faciat quod libet, prout sua conscientia putat expedire: huius rei sunt acta.

QVÆRITVR, An maritus possit absque dis- pensatione sacros Ordines suscipere?

18 R Espondeo, Maritū posse sacros Ordines sus- cipere, nec egere dispensatione, si non erat vidua, cum qua contraxit. Couarruias in 4. p. 2. c. 7. §. 6. Castro l. 1. De iusta hæret. punit. cap. 7. Soto in 4. dist. 39. art. 4. Patet Cap. De illa. de Diuortijs.

PAVPERTAS RELIGIOSA.

CASVS I.

Proprie- tas in ha- bendo.

Vtrum sit contra Votum Paupertatis, & quale peccatum, habere in Religione post professio- nem aliquid proprium? & An Superior possit dispensare in isto voto?

1 A D Primum: Certum est censeri infringere vo- tū paupertatis religiosos vel religiosas, quæ post professionem, aliquid tanquam proprium retinuerint; id est, sine dependentia à suo Superiore.

Vt autem sit mortale, requiritur res notabilis pretij, sicuti in furto. Vnde qui decem stuferos, vel res tanti pretij, contra rationabilem voluntatem Superioris retineret, videntur mortiferè peccare: nam hæc censetur quantitas notabilis in furto. Vide plura apud Nauarrum Comment. 2. de Regularibus, & Lopezium p. 2. c. 6.

Aliqua excusant à mortali.

Aduerte tamen, multa excusare à mortali; quia censetur esse consensus Superioris presumpus, seu interpretatiuus: vt in accipiendis conditis, vel alijs esculentis, quibusdā locis. Vbi tamen exactè vota seruantur, hæc non permittuntur: vnde talia corrigenda.

2 Pontifex non potest dispensare vt religio- sū habeat proprium.

Ad Secundum: Manifestum est Superiorem non posse dispensare in voto paupertatis religiosi vel religiose professæ: imò nec Pontifex id potest, ita vt maneat religiosus; vt expressè habemus Cap. Cum ad monasterium, de statu Monachorum. Potest tamen Pontifex dare facultatem persone religiose vt aliqua habeat sine dependentia ab alijs Superioribus inferioribus. Et Generalis Ordinis potest dispensare vt aliqua habeat sine dependentia à Pro- uinciali, vel Superiore immediato. Sed hoc nõ est dispensare in voto, sed eximere à potestate alicuius Superioris in aliqua re particulari.

Vnde patet ordinariū Superiorem non posse dispensare in voto, nec ab eo liberare. Potest tamè abfoluere à fractione voti. Vide Concil. Trident. sess. 25. c. 3. De regularibus, vbi sub grauibz pec- nis prohibet omnem proprietatem.

CASVS II.

Vtrum Religiosus qui non vult sua scripta al- teri communicare peccet mortaliter vt proprietarius?

Proprie- tas scri- ptorum

R Espondeo, Non est peccatū mortale, si quis nolit sua scripta alteri commodare, ne ipse amittat famam aut opinionem excellentiæ, quam illorum præsidio sibi comparauit. Solum tenetur in necessitate, quando ex illa recufatione sequere- tur graue incommodum alijs.

CASVS III.

Vtrum ea quæ dantur Religioso ab amicis, ve- etiam a Superiore, cedant in ius mona- stery cuius ille est?

Proprie- tas in ao- quiren- do.

R Espondeo: Primò certum est ea quæ dantur Religioso ab amicis, vel alijs, statim cedere in ius monasterij, cuius ille est: ac proinde dispo- sitionem pertinere ad Superiorem illius. Secundò, Certum est Superiorem non posse concedere Re- ligioso nisi vsum rerum, non autè dominium, aut dispositionem. Vnde si illa res illi Religioso non sit vsui (vt si sit lapillus valens contra calculū, vel morbum comitalem quo ille nõ laborat) nec pu- tetur vsui futura ipsi magis quàm alijs, & sit nota- bilis pretij, v. g. 4. vel 5. aureorum, non potest ipsi ita concedi, vt liceat transferre eum ad alium lo- cum migrat. Hoc enim esset excedere mensuram legitima concessionis, quæ solum est ad vsum ne- cessarium, & priuare monasterium re. & iure suo: & talis modus habendi planè præ se fert speciem proprietatis. Eadem est ratio aliarum rerum no- tabilis valoris, etiam si esculenta vel medicinalia sint.

Superior non potest suo religio- so concedere dominia vel dispositio- nem res notabilis, sed solum eius vsum.

CASVS IV.

Vtrum Religiosus Vice- Pastor habeat administrationem sui peculij?

Proprie- tas in ad- ministrā- do suo peculio.

R Espondeo cum distinctione. Vel iste Vice- pastoratus est beneficium, saltè Manuale, vt vocant, vel non est beneficium. Si sit beneficium, vt si legitima auctoritate instituta sit Vicaria, cui certa portio obuentionum assignata sit: tunc cõ- petit Regulari eam legitime obtinèti administra- tio non solum prouentuum, sed etiam bonorum immobilium annexorum beneficio, vt probabili- ter docet Nauarrus Commentario 2. de Regularibus n. 10. & Tractatu de redjibus Ecclesiasticis qu. 3. monito 25. & alibi.

5 Si Vice- pa- storatus sit Beneficiū.

Quòd si non sit beneficium, vt si non habeat talem institutionem, sed solum ad tempus ob ali- quam necessitatem constituta sit: Rursus distin- guendum est. Vel enim habet bona immobilia an- nexa quæ administrat, vt agros, census annuos &c: Vel solum habet aliqua emolumenta mo- bilia.

6 Si non sit Beneficiū.

Si habet immobilium administrationem, non potest Superior regularis eam concedere: quia ex- pressè prohibetur per Concilium Tridentinum sess. 25. cap. 2. de Regularibus.

Et bona sint immo- bilia.

Si autem non habet vllam immobilium admi- nistrationem, sed solum aliorum mobilium, po- test Superior eam concedere. Nam nec Concilium Tridentinum, nec vllum l. s. id vetat: nec est con- tra ratio-

Si verò sint mobi- lia.